

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

IV. De acceptatione Legum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

(nam consuetudo est optima legum interpres, c. Cum dilectus. de Consuet. & L. 36. ff. de Legibus) sed etiam legi ceteroquin manifesta debito tempore derogare, cap. ult. de Consuetud.

QUÆSTIO IV.

De Acceptatione Legum.

Legem acceptari, & usu recipi, quid?

33. **A**dvertendum, quod Lex post promulgationem debite factam tunc censetur acceptari, quando Communitas eam approbat verbo, scripto, aut alio signo, vel quando ipsam in casu occurrente observat. Deinde dum Communitas legem observat, dicitur Lex etiam esse usu recepta. Hoc prænotato sit

Ad legem, an requiratur acceptatio populi?

34. **CONCL. I.** Ad naturam, & intrinsecam constitutionem Legis humanæ non requiritur acceptatio populi, quamvis per acceptationem & usum Lex accidentaliter perficiatur, seu confirmetur. Ita communior Doctorum, hoc intelligentium tum de Lege Imperatoria, tum Pontificia. Ratio est; quia supremo Principi, utputa Summo Pontifici, aut Imperatori, neque voluntas, neque potestas deest subditos obligandi ad observantiam suæ legis. Non quidem voluntas, uti supponitur; eò, quod velit condere novam legem. Neque deest potestas; quia Summo Pontifici in rebus spiritualibus Ecclesiæ gubernationem concernentibus, tenentur obedire omnes Christiani, tanquam Pastori universali, Christianique in terris Vicario. In Imperatorem verò populus Lege aureâ omnem potestatem contulit. L. 1. ff. de Constitut. Principum.

Leges firmantur, cum moribus utentium comprobantur, quemodo?

35. Nec obstat illud Gratiani can. 1. dist. 4. *Leges instituuntur, cum promulgantur; firmantur, cum moribus utentium comprobantur.* Resp. enim, in primis textum hunc aperte stare pro Conclusionem, dum concedit, leges jam institui per legitimam promulgationem, ac proinde ante earum acceptationem. Resp. ulterius, illud, quod subiungitur, *Firmantur, cum moribus utentium comprobantur*, non de firmitate intrinseca & substantiali intelligendum esse, utpote quam leges jam ante earum acceptationem habent; sed de quadam extrinseca duntaxat & accidentali firmitate, quatenus leges moribus utentium comprobantur, non facile amplius per contrariam legem, vel consuetudinem abrogantur.

gantur. Sive (ut loquitur Fagnanus in c. Treugas, n. 49. de Treuga.) leges ex moribus utentium accipiunt firmitatem stabilitatis, non autem firmitatem autoritatis.

36. CONCL. II. Si lex justa est, tenetur eam populus acceptare sub peccato: nisi habeat justam causam non acceptandi. Ita communis Doctorum, paucis exceptis, quorum tamen sententia novissimè ab Alexandro VII. rejecta est, dum ab ipso inter alias propositiones etiam sequens, ordine 28. damnata fuit: *Populus non peccat, etiamsi absque ulla causa non recipiat legem à Principe promulgatam.*

Si lex justa est, tenetur eam populus acceptare.

37. Dicitur in Conclusionem, nisi habeat justam causam non acceptandi. Nam quando subest rationabilis causa à Principe verisimiliter ignorata, secus erit dicendum. Idem dic, quando ex circumstantiis contraria Principis voluntas satis colligitur; prout v. g. præsumi posse videtur in lege valdè difficili, nimiumque durà & gravi, quòd Princeps non intendat ab initio absolute obligare; sed solum tentare populi sensum, & quomodo is tali legi sese accommodet, ut juxta eum valeat postmodum Princeps legem vel plenè confirmare, vel relaxare, ac moderari. Interea tamen populus in tali casu non potest simpliciter rejicere legem, sed debet ad Principem recurrere per remedium supplicationis pro sublatione legis: qua stante supplicatione, licitum est populo, suspendere obligationem legis; prout in simili habetur c. Si quando. de Rescriptis, & notat Sannig Dist. 3. de Legib. quaest. 7. n. 4. post Rodriquez, Bonacinam, & alios.

Nisi habeat justam causam non acceptandi; & quid tunc agendum?

38. Addit Layman lib. 1. tract. 4. c. 3. n. 3. quamvis Lex Pontificia spectatà suà naturà, quantum est de se, seu in actu primo, mox habeat vim obligandi subditos in toto Mundo: tamen quod attinet ad praxin, peccati damnandos non esse, neque puniendos singulos è Communitate, si legem Pontificiam in sua Diocesi neque promulgatam, neque usu receptam, ipsi quoque non observent; de quo plura citatus Author.

Quid de singularibus quoad praxin?

39. CONCL. III. Et si primi, qui legem Pontificiam, vel Diocesanam ritè latam, & sufficienter promulgatam non receperunt, neque observârunt, peccaverint, nisi justam causam habuerint non acceptandi, successores tamen eorum illam non observando amplius non peccant. Ita Pirhing, tit. de Constitut. n. 42. & alii. Ratio est: quia, postquam talis Lex longo tempore in Diocesi non est unquam recepta, neque observata, existima-

Peccant non recipientes, neque observantes justam legem, donec usu contrario abrogata sit.

stimare possunt successores. illam per non usum, ac vi contrariæ consuetudinis jam præscriptæ abrogatam esse.

Cur multæ
Bullæ Pon-
tificiæ in
varijs Re-
gionibus
non obli-
gent?

40. Et ex his patet (inquit Herincx *disp. 3. de Legib. n. 117.*) quomodo multæ Leges, ac Bullæ Pontificiæ, in varijs Regionibus non obligent; videlicet, quia vel in iis neque publicatæ, neque acceptatæ fuerunt; vel quia defectu publicationis, & acceptationis, eito ab initio culpabili, tandem in perfectam desuetudinem deierunt. Illud autem plerumque oritur ex eo, quod Ordinarii fre puerter advertant, aut existiment, ac sæpè non sine fundamento, Leges varias non congruere publicæ utilitati suarum Diocessium ob inueteratas, & rationabiles earundem consuetudines, genium plebis, defectum finis legis, v. g. quia lata fuit ob pericula & defectus, qui ibidem generatim non grassantur, imò vix noscuntur. Interdum etiam Ordinarii ob potestatem Laicam non possunt exequi pro libitu suo mandata Apostolica. donec tandem tractu temporis eadem abeant in desuetudinem.

Q U Æ S T I O V.

Quænam opera, & an etiam actus interni, per Legem humanam possint præcipi, vel prohiberi?

Lege hu-
manâ quæ-
nam gene-
ratim præ-
cipi possint?

41. **C**ONCL. I. Lege humanâ, sive Ecclesiasticâ, sive Civili, possunt præcipi non solum opera iustitiæ, sed etiam aliarum virtutum; dummodo non sint nimis ardua, atque difficilia. Ita Doctores communiter. Ratio est: quia Legislator potest eiusmodi actiones præcipere, quæ sunt utiles bono communi; aut prohibere, si earum omissio Communitatæ expedire videatur: atqui non sola opera iustitiæ, sed etiam actus aliarum virtutum, expediunt quandoque bono communi; ergo.

Corollaria.

42. Sic imprimis Lege Ecclesiasticâ præcipiuntur opera virtutis Temperantiæ, & Religionis, indicendo certorum dierum ieiunium, ac præcipiendo devotam Missæ auditionem diebus Festivis, & huiusmodi, ut sic populus Christianus ad veri Dei cultum exerceatur, atque in bonis operibus exercendis amplius confirmetur. Deinde ob eandem rationem possunt lege humanâ præcipi, aut prohiberi, actiones cæteroque ex natura sua

in-